

Luk

Chapter 9

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ
Nimbali lan- kang- kalih-welas maringi piyambakipun-sedayu daya lan
[G4779](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1427](#) [G1325](#) [G0846](#) [G1411](#) [G2532](#)
- ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν,
pangwasa tumrap sedaya kang- dhemit lan penyakit nyarasaken
[G1849](#) [G1909](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1140](#) [G2532](#) [G3554](#) [G2323](#)

Kacarita Gusti Yesus nimbali sakabate rolas, padha kaparingan kasekten lan panguwasa misesani dhemit lan marasake lelara.

- 2 καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ
lan ngutus piyambakipun-sedayu nguwuh-wartosaken kang- Kraton sang-
[G2532](#) [G0649](#) [G0846](#) [G2784](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#)
- Θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι <τοὺς ἀσθενεῖς>.
Gusti-Allah lan nyarasaken kang- tiyang-sakit
[G2316](#) [G2532](#) [G2390](#) [G3588](#) [G0772](#)

Banjur padha diutus martakake Kratoning Allah lan marasake wong lara,

- 3 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν;
lan ngandika dhateng piyambakipun-sedayu Sampun mendhet kangge kang- margi
[G2532](#) [G3004](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3367](#) [G0142](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3598](#)
- μήτε ῥάβδον, μήτε πήραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε
ugi-boten teken ugi-boten kanthong ugi-boten roti ugi-boten arta ugi-boten
[G3383](#) [G4464](#) [G3383](#) [G4082](#) [G3383](#) [G0740](#) [G3383](#) [G0694](#) [G3383](#)
- ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν.
saben kalih rasukan gadhah
[G0303](#) [G1417](#) [G5509](#) [G2192](#)

sarta padha dipangandikani mangkene: "Aja padha nggawa apa-apa kanggo ana ing dalan, aja nggawa teken utawa sangu roti utawa dhuwit, utawa klambi rangkep.

- 4 καὶ εἰς ἣν ἄν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ
lan dhateng pundi mesthi griya lumebet wonten-mriku manggona lan
[G2532](#) [G1519](#) [G3739](#) [G0302](#) [G3614](#) [G1525](#) [G1563](#) [G3306](#) [G2532](#)
- ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε.
saking-mriku medal
[G1564](#) [G1831](#)

Lan manawa kowe wis ditampani ana ing sawijining omah, kowe terusa ana ing kono lan anggonmu mbacutake lakumu iya sakaa ing kono.

5	καὶ lan	ὅσοι samanten	ἄν mesthi	μὴ boten	δέχονται nampeni	ὑμᾶς, panjenengan-sedaya	ἐξερχόμενοι medal	ἀπὸ saking	τῆς kang-
	G2532	G3745	G0302	G3361	G1209	G4771	G1831	G0575	G3588
	πόλεως kutha	ἐκείνης, punika	τὸν kang-	κονιορτὸν bledug	ἀπὸ saking	τῶν kang-	ποδῶν sampeyan	ὑμῶν panjenengan-sedaya	
	G4172	G1565	G3588	G2868	G0575	G3588	G4228	G4771	
	ἀποτινάσσετε, kebakna	εἰς kangge	μαρτύριον paseksi	ἐπ’ tumrap	αὐτοῦς, piyambakipun-sedaya				
	G0660	G1519	G3142	G1909	G0846				

Dene manawa ana wong kang ora gelem nampani kowe, metua saka ing kutha kono lan ketabna lebu kang ana ing sikilmu, iku minangka pepenget tumrap wong mau.”

6	ἐξερχόμενοι medal	δὲ, lan-	διήρχοντο ndlajahi	κατὰ saben	τὰς kang-	κώμας, désa	εὐαγγελιζόμενοι nginjili	καὶ lan
	G1831	G1161	G1330	G2596	G3588	G2968	G2097	G2532
	θεραπεύοντες nyarasaken	πανταχοῦ. ing-pundi-pundi						
	G2323	G3837						

Para sakabat banjur padha mangkat njajah sakehing padesan, ngabarake Injil sarta marasake wong lara saenggon-enggon.

7	Ἦκουσεν Mireng	δὲ lan-	Ἡρώδης Hérodès	ὁ kang-	τετραάρχης raja-wilayah	τὰ kang-	γινόμενα dumados	πάντα, sedaya	καὶ lan	διηπόρει, bingung
	G0191	G1161	G2264	G3588	G5076	G3588	G1096	G3956	G2532	G1280
	διὰ amargi	τὸ kang-	λέγεσθαι dipun-matur	ὑπὸ déning	τινων, sawatawis	ὅτι bilih	Ἰωάννης Yohanes	ἠγέρθη dipun-wungu	ἐκ saking	
	G1223	G3588	G3004	G5259	G5100	G3754	G2491	G1453	G1537	
	νεκρῶν; sèda									
	G3498									

Kocapa Sang Prabu Herodhes, nata-wilayah, mireng sakabehing lelakon mau, banjur rumaos kemengan, awit ana wong kang kandha, yen Nabi Yokanan wungu saka ing antarane wong mati.

8	ὑπὸ déning	τινων sawatawis	δὲ, lan-	ὅτι bilih	Ἡλίας Èlia	ἐφάνη; katingal	ἄλλων sanès	δὲ, lan-	ὅτι bilih	προφήτης, nabi
	G5259	G5100	G1161	G3754	G2243	G5316	G0243	G1161	G3754	G4396
	τις satunggaling	τῶν saking-kang-	ἀρχαίων, kina	ἀνέστη. wungu						
	G5100	G3588	G0744	G0450						

Ana maneh kang kandha, yen Nabi Elia ngatingal maneh, lan uga ana kang kandha, yen salah sawijining nabi jaman kuna wungu.

9	εἶπεν ngandika	δὲ lan-	ὁ kang-	Ἡρώδης, Hérodès	Ἰωάννην Yohanes	ἐγὼ kula	ἀπεκεφάλισα, nugel-mustaka	τίς sinten	δέ nanging-	ἐστίν punika
	G3004	G1161	G3588	G2264	G2491	G1473	G0607	G5101	G1161	G1510
	οὗτος punika	περὶ bab	οὗ sinten	ἀκούω mireng	τοιαῦτα? kados-makaten	καὶ lan	ἐζήτει madosi	ιδεῖν mirsani	αὐτόν. Panjenenganipun	
	G3778	G4012	G3739	G0191	G5108	G2532	G2212	G3708	G0846	

Nanging Sang Prabu Herodhes ngandika: “Yokanan wis daktigas gulune. Sapa ta Wong iki, kang wis kawartakake mangkono iku?” Tumuli ngudi bisane ketemu karo Gusti Yesus.

- 10 Καὶ ὑποστρέψαντες, οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα
 Lan wangsul kang-rasul nyariosaken Panjenenganipun samanten
[G2532](#) [G5290](#) [G3588](#) [G0652](#) [G1334](#) [G0846](#) [G3745](#)
- ἐποίησαν. Καὶ παραλαβὼν αὐτούς, ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν
 nindakaken Lan ndhèrèkaken piyambakipun-sedaya mundur piyambakan piyambakan
[G4160](#) [G2532](#) [G3880](#) [G0846](#) [G5298](#) [G2596](#) [G2398](#)
- εἰς πόλιν καλουμένην Βηθσαιῖδά.
 dhateng kutha dipun-sebat Bètsaida
[G1519](#) [G4172](#) [G2564](#) [G0966](#)

Bareng para rasul wis padha bali, padha matur marang Gusti Yesus bab apa kang wis padha katindakake. Banjur padha didhawuhi ndherek nyingkir menyang ing sawijining kutha kang aran Betsaida, dadi mung para sakabat karo Panjenengane bae.

- 11 οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες, ἠκολούθησαν αὐτῷ; καὶ
 kang-lan- tiyang-kathah mangertos ndhèrèkaken Panjenenganipun lan
[G3588](#) [G1161](#) [G3793](#) [G1097](#) [G0190](#) [G0846](#) [G2532](#)
- ἀποδεξάμενος αὐτούς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας
 nampeni piyambakipun-sedaya micara piyambakipun-sedaya bab kang-Kraton
[G0588](#) [G0846](#) [G2980](#) [G0846](#) [G4012](#) [G3588](#) [G0932](#)
- τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο.
 sang-Gusti-Allah lan kang-perlu gadhah kawarasaning nyarasaken
[G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5532](#) [G2192](#) [G2322](#) [G2390](#)

Nanging wong akeh iya padha weruh, lan tumuli padha nututi. Kabeh padha ditampani dening Gusti Yesus lan padha dipangandikani bab Kratoning Allah. Dene kang nandhang lelara padha kawarasake.

- 12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν, προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπαν
 Kang-lan- dinten wiwit miring nyedhak lan-kang- kalih-welas matur
[G3588](#) [G1161](#) [G2250](#) [G0756](#) [G2827](#) [G4334](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1427](#) [G3004](#)
- αὐτῷ, Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντες εἰς τὰς
 Panjenenganipun Luwèhna kang-tiyang-kathah supados kesah dhateng kang-
[G0846](#) [G0630](#) [G3588](#) [G3793](#) [G2443](#) [G4198](#) [G1519](#) [G3588](#)
- κύκλω κώμας καὶ ἀγρούς καταλύσωσιν, καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν; ὅτι
 sakiwa-tengen désa lan padesan nginep lan manggih dhaharan amargi
[G2945](#) [G2968](#) [G2532](#) [G0068](#) [G2647](#) [G2532](#) [G2147](#) [G1979](#) [G3754](#)
- ᾧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν.
 wonten-mriki wonten-ing ara-ara-samun panggenan kita
[G5602](#) [G1722](#) [G2048](#) [G5117](#) [G1510](#)

Bareng wis sore para sakabat rolas padha sowan ing ngarsane sarta matur: “Tiyang kathah punika bok sami dipun dhawuhi kesah dhateng dhusun utawi kampung-kampung sakiwa tengenipun ngriki, pados pasipengan saha tedha, amargi kita wonten ing ngriki punika wonten ing panggenan ingkang sepi.”

- 13 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Δότε αὐτοῖς φαγεῖν
 ngandika lan- dhateng piyambakipun-sedaya Paringna piyambakipun-sedaya dhahar
[G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G0846](#) [G1325](#) [G0846](#) [G5315](#)
- ὑμεῖς. οἱ δὲ εἶπαν, Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ἄρτοι
 panjenengan-sedaya kang- lan- matur Boten wonten kita langkung kajawi roti
[G4771](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G3756](#) [G1510](#) [G1473](#) [G4119](#) [G2228](#) [G0740](#)
- πέντε, καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες, ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς
 gangsal lan ulam kalih menawi kajawi tindak kita tumbas kangge
[G4002](#) [G2532](#) [G2486](#) [G1417](#) [G1487](#) [G3385](#) [G4198](#) [G1473](#) [G0059](#) [G1519](#)
- πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα;
 sedaya kang- umat punika dhaharan
[G3956](#) [G3588](#) [G2992](#) [G3778](#) [G1033](#)

Nanging banjur padha dipangandikani: “Kowe bae padha menehana mangan!” Atur wangsulane: “Punika namung wonten roti gangsal kaliyan ulam loh kalih, kajawi ta manawi kawula lajeng sami kesah tumbas tetedhan kangge sadaya tiyang punika.”

- 14 ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς
 punika amargi kados priya gangsal-èwu ngandika lan- dhateng kang- murid
[G1510](#) [G1063](#) [G5616](#) [G0435](#) [G4000](#) [G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G3588](#) [G3101](#)
- αὐτοῦ, Κατακλίνατε αὐτούς κλισίας ὡσεὶ ἀνὰ πεντήκοντα.
 Panjenenganipun Lenggahna piyambakipun-sedaya kelompok kados saben sèket
[G0846](#) [G2625](#) [G0846](#) [G2828](#) [G5616](#) [G0303](#) [G4004](#)

Amarga ing kono kira-kira ana wong lanang limang ewu. Gusti Yesus banjur dhawuh marang para sakabat: “Padha konen linggih panthan-panthan, kira-kira nyeket-nyeket.”

- 15 καὶ ἐποίησαν οὕτως, καὶ κατέκλιναν ἅπαντας.
 lan nindakaken makaten lan ndhodhokaken sedaya
[G2532](#) [G4160](#) [G3779](#) [G2532](#) [G2625](#) [G0537](#)

Para sakabat padha ngestokake dhawuh mau, kabeh wong dikon linggih.

- 16 λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας
 mendhet lan- kang- gangsal roti lan kang- kalih ulam tumenga
[G2983](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4002](#) [G0740](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1417](#) [G2486](#) [G0308](#)
- εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησεν αὐτούς καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου
 dhateng kang- langit mberkahi punika lan nyuwil lan maringi
[G1519](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2127](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2622](#) [G2532](#) [G1325](#)
- τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ.
 dhateng-kang- murid nyukakaken dhateng-kang- tiyang-kathah
[G3588](#) [G3101](#) [G3908](#) [G3588](#) [G3793](#)

Gusti Yesus nuli mundhut roti lima lan iwak loh loro mau, banjur tumenga ing langit, tumuli paring berkah lan sawise mangkono rotine banjur dicuwil-cuwil diparingake marang para sakabat supaya diratakake marang wong akeh.

- 17 καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες; καὶ ἦρθη τὸ περισσεῦσαν
 lan dhahar lan wareg sedaya lan dipun-pundhut kang- tilas
[G2532](#) [G5315](#) [G2532](#) [G5526](#) [G3956](#) [G2532](#) [G0142](#) [G3588](#) [G4052](#)
- αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα.
 piyambakipun-sedaya remukan wakul kalih-welas
[G0846](#) [G2801](#) [G2894](#) [G1427](#)

Kabeh padha mangan nganti wareg. Turahane diklumpukake dadi rolas wakul.

- 18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ
 Lan dumados wonten-ing kang- wonten Panjenenganipun ndedonga piyambakan
[G2532](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1510](#) [G0846](#) [G4336](#) [G2596](#)
- μόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν
 piyambakan bebarengan Panjenenganipun kang- murid lan pitaken
[G3441](#) [G4895](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G2532](#) [G1905](#)
- αὐτοῦς, λέγων, τίνα με «οἱ ὄχλοι» π λέγουσιν εἶναι?
 piyambakipun-sedayo ngandika Sinten Kula kang- tiyang-kathah matur punika
[G0846](#) [G3004](#) [G5101](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3793](#) [G3004](#) [G1510](#)

| Ing sawijining dina nalika Gusti Yesus pinuju ndedonga piyambakan, para sakabate padha sowan ing ngarsane. Banjur padha didangu: “Wong akeh iku padha ngarani Aku iki sapa?”

- 19 οἱ δὲ ἀποκριθέντες, εἶπαν, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν; ἄλλοι δὲ, Ἴλιαν;
 kang- lan- mangsuli matur Yohanes kang- Pambaptis sanès lan- Èlia
[G3588](#) [G1161](#) [G0611](#) [G3004](#) [G2491](#) [G3588](#) [G0910](#) [G0243](#) [G1161](#) [G2243](#)
- ἄλλοι δὲ, ὅτι προφήτης, τις τῶν ἀρχαίων, ἀνέστη.
 sanès lan- bilih nabi satunggaling saking-kang- kina wungu
[G0243](#) [G1161](#) [G3754](#) [G4396](#) [G5100](#) [G3588](#) [G0744](#) [G0450](#)

| Atur wangsulane: “Nabi Yokanan Pambaptis. Wonten ugi ingkang mastani Nabi Elia, wonten malih ingkang mastani salah satunggaling nabi ing jaman kina ingkang sampun wungu.”

- 20 εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἵμεῖς δὲ, τίνα με λέγετε
 ngandika lan- piyambakipun-sedayo Panjenengan-sedayo lan- sinten Kula ngandika
[G3004](#) [G1161](#) [G0846](#) [G4771](#) [G1161](#) [G5101](#) [G1473](#) [G3004](#)
- εἶναι? Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν, Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ.
 punika Pétrus lan- mangsuli matur Kang- Kristus sang- Gusti-Allah
[G1510](#) [G4074](#) [G1161](#) [G0611](#) [G3004](#) [G3588](#) [G5547](#) [G3588](#) [G2316](#)

| Gusti Yesus nuli ndangu marang para sakabat: “Lah yen kowe, Aku iki kokarani sapa?” Atur wangsulane Petrus: “Sang Kristusipun Gusti Allah.”

- 21 ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς, παρήγγειλεν μηδενὶ λέγειν
 kang- lan- meling piyambakipun-sedayo dhawuh satunggal-pun-boten matur
[G3588](#) [G1161](#) [G2008](#) [G0846](#) [G3853](#) [G3367](#) [G3004](#)
- τοῦτο,
 punika
[G3778](#)

| Banjur padha diwaleri dening Gusti Yesus, ora diparengake ngandhakake bab iku marang wong.

- 22 εἰπὼν ὅτι, Δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν; καὶ
 ngandika bilih Perlu kang- Putra sang- Manungsa kathah nandhang lan
[G3004](#) [G3754](#) [G1163](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G4183](#) [G3958](#) [G2532](#)
- ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἀρχιερέων, καὶ
 dipun-tampik déning kang- pinituwa lan pangageng-imam lan
[G0593](#) [G0575](#) [G3588](#) [G4245](#) [G2532](#) [G0749](#) [G2532](#)
- γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
 ahli-Toret lan dipun-seda lan wonten-ing-kang- kaping-tiga dinten
[G1122](#) [G2532](#) [G0615](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5154](#) [G2250](#)
- ἐγερθῆναι.
 dipun-wungu
[G1453](#)

Gusti Yesus ngandika maneh: “Putraning Manungsa iku pinesthi nandhang sangsara akeh sarta katampik dening para pinituwa lan para pangareping imam apadene para ahli Toret, nuli disedani, lan ing telung dinane bakal kawungokake.”

- 23 Ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας, Εἶ τις θέλει ὀπίσω μου
 Ngandika lan– dhateng sedaya Menawi satunggaling kepengin wingking Kula
[G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G3956](#) [G1487](#) [G5100](#) [G2309](#) [G3694](#) [G1473](#)
- ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν
 rawuh sèlèhna piyambakipun–piyambak lan angkata kang– salib
[G2064](#) [G0720](#) [G1438](#) [G2532](#) [G0142](#) [G3588](#) [G4716](#)
- αὐτοῦ καθ’ ἡμέραν, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι.
 panjenenganipun saben dinten lan ndhèrèkna Kula
[G0846](#) [G2596](#) [G2250](#) [G2532](#) [G0190](#) [G1473](#)

Kabeh banjur padha dipangandikani: “Saben wong kang kepengin ngetutburi Aku, iku kudu nyingkur awake dhewe, saben dina manggul salibe lan ngetutake Aku.

- 24 ὁς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει
 sinten amargi mesthi kepengin kang– nyawa panjenenganipun nylametaken ical
[G3739](#) [G1063](#) [G0302](#) [G2309](#) [G3588](#) [G5590](#) [G0846](#) [G4982](#) [G0622](#)
- αὐτήν; ὁς δ’ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἑμοῦ,
 punika sinten nanging– mesthi ngicalaken kang– nyawa panjenenganipun amargi Kula
[G0846](#) [G3739](#) [G1161](#) [G0302](#) [G0622](#) [G3588](#) [G5590](#) [G0846](#) [G1752](#) [G1473](#)
- οὗτος σώσει αὐτήν.
 punika nylametaken punika
[G3778](#) [G4982](#) [G0846](#)

Sabab sing sapa kumudu-kudu rumeksa marang nyawane, iku bakal kelangan nyawane; nanging sing sapa kelangan nyawane marga saka Aku, iku bakal nylametake nyawane.

- 25 τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον,
 punapa amargi mupangat manungsa rikantuk kang– donya sedaya
[G5101](#) [G1063](#) [G5623](#) [G0444](#) [G2770](#) [G3588](#) [G2889](#) [G3650](#)
- ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας, ἢ ζημιωθείς?
 piyambakipun–piyambak nanging– ngicalaken utawi karugi
[G1438](#) [G1161](#) [G0622](#) [G2228](#) [G2210](#)

Apa gunane wong bisa ndarbeni donya iki kabeh, yen banjur tiwas lan nandhang kapitunan awake dhewe?

- 26 ὁς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἑμούς, λόγους, τοῦτον
 sinten amargi mesthi lingsem Kula lan kang– Kula pangandikan punika
[G3739](#) [G1063](#) [G0302](#) [G1870](#) [G1473](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1699](#) [G3056](#) [G3778](#)
- ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ
 kang– Putra sang– Manungsa lingsem nalika rawuh wonten–ing kang–
[G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1870](#) [G3752](#) [G2064](#) [G1722](#) [G3588](#)
- δόξῃ αὐτοῦ, καὶ τοῦ Πατρὸς, καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων.
 kamulyan Panjenenganipun lan sang– Rama lan kang– suci malékat
[G1391](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3962](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0040](#) [G0032](#)

Awit sing sapa isin marga saka Aku lan pituturKu, Putraning Manungsa iya bakal lingsem marga saka wong iku, besuk manawa Panjenengane rawuh kanthi kamulyane piyambak, lan kamulyane Sang Rama sarta para malaekat suci.

27 λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶν τινες τῶν
 Kula-matur lan- panjenengan-sedaya sayektos wonten sawatawis saking-kang-
[G3004](#) [G1161](#) [G4771](#) [G0230](#) [G1510](#) [G5100](#) [G3588](#)
 αὐτοῦ ἐστηκότων, οἱ οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἄν
 wonten-mriki ngadeg ingkang boten boten ngraosaken sèda ngantos mesthi
[G0847](#) [G2476](#) [G3739](#) [G3756](#) [G3361](#) [G1089](#) [G2288](#) [G2193](#) [G0302](#)
 ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
 mirsani kang- Kraton sang- Gusti-Allah
[G3708](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#)

| Aku pitutur marang kowe: Satemene ing antarane wong kang ana ing kene iki, ana kang bakal padha ora ngrasakake pati, manawa durung nyumurupi Kratoning Allah.”

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ὥσει ἡμέραι ὀκτώ,
 Dumados lan- sasampunipun kang- pangandikan punika kados dinten wolu
[G1096](#) [G1161](#) [G3326](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3778](#) [G5616](#) [G2250](#) [G3638](#)
 καὶ παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ
 lan ndhèrèkaken Pétrus lan Yohanes lan Yakobus minggah dhateng kang-
[G2532](#) [G3880](#) [G4074](#) [G2532](#) [G2491](#) [G2532](#) [G2385](#) [G0305](#) [G1519](#) [G3588](#)
 ὄρος προσεύξασθαι.
 redi ndedonga
[G3735](#) [G4336](#)

| Kira-kira wolung dina sawise paring piwulang mau kabeh, Gusti Yesus banjur minggah ing gunung arep ndedonga; Petrus, Yokanan lan Yakobus kadhawuhan ndherek.

29 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν, τὸ εἶδος τοῦ
 lan dumados wonten-ing kang- ndedonga Panjenenganipun kang- wujud sang-
[G2532](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4336](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1491](#) [G3588](#)
 προσώπου αὐτοῦ ἕτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς
 pasuryan Panjenenganipun sanès lan kang- busana Panjenenganipun putih
[G4383](#) [G0846](#) [G2087](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2441](#) [G0846](#) [G3022](#)
 ἐξαστράπτων.
 cumlorot
[G1823](#)

| Kacarita, nalika Panjenengane ndedonga iku, pasuryane banjur santun, pangagemane dadi putih mancorong.

30 καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς
 lan lah priya kalih micara Panjenenganipun ingkang punika Musa
[G2532](#) [G3708](#) [G0435](#) [G1417](#) [G4814](#) [G0846](#) [G3748](#) [G1510](#) [G3475](#)
 καὶ Ἡλίας,
 lan Èlia
[G2532](#) [G2243](#)

| Tumuli ana priya loro padha imbal pangandika karo Panjenengane, yaiku Nabi Musa lan Nabi Elia.

31 οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ, ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ,
 ingkang katingal wonten-ing kamulyan micara kang- tindak Panjenenganipun
[G3739](#) [G3708](#) [G1722](#) [G1391](#) [G3004](#) [G3588](#) [G1841](#) [G0846](#)
 ἦν ἡμελλεν πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ.
 ingkang badhe ngrampungaken wonten-ing Yerusalèm
[G3739](#) [G3195](#) [G4137](#) [G1722](#) [G2419](#)

| Karone padha ngatingal ngagem kamulyan, sarta padha reraosan bab anggongone Gusti Yesus bakal tindak menyang ing Yerusalem ngrampungake pakaryane.

32 ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπνω;
 kang- lan- Pétrus lan kang- sareng Panjenenganipun punika awrat sare
[G3588](#) [G1161](#) [G4074](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4862](#) [G0846](#) [G1510](#) [G0916](#) [G5258](#)

διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο
 tangi lan- mirsani kang- kamulyan Panjenenganipun lan kang- kalih
[G1235](#) [G1161](#) [G3708](#) [G3588](#) [G1391](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1417](#)

ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.
 priya kang- ngadeg-sesarengan Panjenenganipun
[G0435](#) [G3588](#) [G4921](#) [G0846](#)

Nalika samana Petrus sakancane padha keturon; bareng tangi padha ndeleng Gusti Yesus sajroning kamulyane, lan priya loro kang padha jumeneng cedhak.

33 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ’
 lan dumados wonten-ing kang- kesah piyambakipun-sedaya saking
[G2532](#) [G1096](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1316](#) [G0846](#) [G0575](#)

αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλόν
 Panjenenganipun matur kang- Pétrus dhateng kang- Yésus Guru sae
[G0846](#) [G3004](#) [G3588](#) [G4074](#) [G4314](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1988](#) [G2570](#)

ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι; καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν
 punika kita wonten-mriki wonten lan damel tenda tiga setunggal
[G1510](#) [G1473](#) [G5602](#) [G1510](#) [G2532](#) [G4160](#) [G4633](#) [G5140](#) [G1520](#)

σοι, καὶ μίαν Μωϋσεῖ, καὶ μίαν Ἠλίᾳ; μὴ εἰδῶς ὁ
 Panjenengan lan setunggal Musa lan setunggal Èlia boten mangertos punapa
[G4771](#) [G2532](#) [G1520](#) [G3475](#) [G2532](#) [G1520](#) [G2243](#) [G3361](#) [G1492](#) [G3739](#)

λέγει.
 ngandika
[G3004](#)

Kocapa, bareng priya loro mau lagi padha arep mundur saka ing ngarsane, Petrus munjuk marang Gusti Yesus: “Guru, kawula sadaya sami rumaos begja sanget wonten ing ngriki. Mugi kawula sami kalilana sapunika damel tarub tiga, satunggal kagem Paduka, satunggal kagem Nabi Musa, satunggalipun kagem Nabi Elia.” Nanging Petrus ora ngreti apa kang diaturake iku.

34 ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίαζεν
 punika lan- Panjenenganipun ngandika dumados mega lan ngeyupi
[G3778](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3004](#) [G1096](#) [G3507](#) [G2532](#) [G1982](#)

αὐτούς; ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτοὺς
 piyambakipun-sedaya ajrih lan- wonten-ing kang- lumebet piyambakipun-sedaya
[G0846](#) [G5399](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1525](#) [G0846](#)

εἰς τὴν νεφέλην.
 dhateng kang- mega
[G1519](#) [G3588](#) [G3507](#)

Sajrone matur mangkono iku banjur ana mega teka ngayomi. Bareng padha kalimputan ing mega mau padha wedi.

35 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ
 lan swanten dumados saking kang- mega ngandika Punika punika kang-
[G2532](#) [G5456](#) [G1096](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3507](#) [G3004](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#)

Υἱός μου, ὁ ἐκλελεγμένος; αὐτοῦ ἀκούετε.
 Putra Kula kang- dipun-pilih Panjenenganipun mirengna
[G5207](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1586](#) [G0846](#) [G0191](#)

Ing mega kono tumuli ana swara keprungu mangkene: "Iki PutraningSun kang Sunpilih, padha estokna dhawuhe!"

- 36 καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν, εὐρέθη Ἰησοῦς μόνος.
lan wonten-ing kang- dumados kang- swanten dipun-panggih Yésus piyambakan
[G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1096](#) [G3588](#) [G5456](#) [G2147](#) [G2424](#) [G3441](#)
- καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν
lan piyambakipun-sedaya meneng lan satunggal-pun-boten nyariosaken wonten-ing
[G2532](#) [G0846](#) [G4601](#) [G2532](#) [G3762](#) [G0518](#) [G1722](#)
- ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ᾧν ἔώρακαν.
punika kang- dinten boten-punapa saking-punapa mirsani
[G1565](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3762](#) [G3739](#) [G3708](#)

Nalika swara iku keprungu, Gusti Yesus ketingal piyambakan. Para sakabat padha nyimpen lelakon iku lan nalika samana padha ora martakake apa kang kadeleng mau marang sapa-sapa.

- 37 Ἐγένετο δὲ τῆς ἑξῆς ἡμέρα, κατελθόντων αὐτῶν
Dumados lan- wonten-ing-kang- salajengipun dinten mudhun piyambakipun-sedaya
[G1096](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1836](#) [G2250](#) [G2718](#) [G0846](#)
- ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς.
saking kang- redi mapag Panjenenganipun tiyang-kathah kathah
[G0575](#) [G3588](#) [G3735](#) [G4876](#) [G0846](#) [G3793](#) [G4183](#)

Esuke, bareng padha mudhun saka ing gunung, ana wong akeh kang gumrudug sowan ing ngarsane Gusti Yesus.

- 38 καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐβόησεν, λέγων, Διδάσκαλε, δέομαί
lan lah priya saking kang- tiyang-kathah nguwuh matur Guru nyuwun
[G2532](#) [G3708](#) [G0435](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3793](#) [G0994](#) [G3004](#) [G1320](#) [G1189](#)
- σου ἐπιβλέψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενὴς μοί ἐστιν.
Panjenengan mirsani tumrap kang- putra kula amargi ontang-anting kula punika
[G4771](#) [G1914](#) [G1909](#) [G3588](#) [G5207](#) [G1473](#) [G3754](#) [G3439](#) [G1473](#) [G1510](#)

Ana siji kang nguwuh, unjuke: "Gusti, kawula nyuwun, mugi Paduka karsaa mirsani anak kawula, anak kawula namung satunggal punika.

- 39 καὶ ἰδοὺ, πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ
lan lah roh nyekel piyambakipun lan sanalika jerit lan
[G2532](#) [G3708](#) [G4151](#) [G2983](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1810](#) [G2896](#) [G2532](#)
- σπαράσσει αὐτόν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ,
nyuwek piyambakipun kanthi bulu lan angel nilar saking piyambakipun
[G4682](#) [G0846](#) [G3326](#) [G0876](#) [G2532](#) [G3425](#) [G0672](#) [G0575](#) [G0846](#)
- συντρίβον αὐτόν.
ngrusak piyambakipun
[G4937](#) [G0846](#)

Saben-saben piyambakipun dipun tempuh dening dhemit, lajeng dadakan njerit, nunten dipun ontang-antingaken ngantos muruh cangkempipun. Dhemit punika tanpa kendel anggenipun nyiksa saha meh boten nate purun ngeculaken.

- 40 καὶ ἐδεήθη τῶν μαθητῶν σου, ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ
lan nyuwun saking-kang- murid Panjenengan supados ngusir punika lan
[G2532](#) [G1189](#) [G3588](#) [G3101](#) [G4771](#) [G2443](#) [G1544](#) [G0846](#) [G2532](#)
- οὐκ ἠδυσνήθησαν.
boten saged
[G3756](#) [G1410](#)

Kawula sampun nedha tulung dhateng para sakabat Paduka, supados nundhung dhemit punika, nanging boten saged."

- 41 ἀποκριθεὶς δὲ, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ
mangsuli lan- kang- Yésus ngandika Dhuh turunan boten-pitados lan
[G0611](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G5599](#) [G1074](#) [G0571](#) [G2532](#)
- διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι
nyimpang ngantos pintèn-dangu Kula dhateng panjenengan-sedayay lan nyabar
[G1294](#) [G2193](#) [G4219](#) [G1510](#) [G4314](#) [G4771](#) [G2532](#) [G0430](#)
- ὑμῶν? προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου.
panjenengan-sedayay bekta mréné kang- putra sliramu
[G4771](#) [G4317](#) [G5602](#) [G3588](#) [G5207](#) [G4771](#)

Gusti Yesus banjur ngandika: "Heh, jinis kang ora pracaya lan kang keblinger, nganti pira lawase anggonKu kudu tetunggalan karo kowe lan nyabari kowe? Anakmu gawanen mrene!"

- 42 ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον,
taksih lan- nyedhak piyambakipun mbanting piyambakipun kang- dhemit
[G2089](#) [G1161](#) [G4334](#) [G0846](#) [G4486](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1140](#)
- καὶ συνεσπάραξεν. ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ
lan nyuwek-nyuwek mendhem lan- kang- Yésus kang- roh kang-
[G2532](#) [G4952](#) [G2008](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#)
- ἀκαθάρτω, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν
kotor lan nyarasaken kang- lare lan masrahaken piyambakipun
[G0169](#) [G2532](#) [G2390](#) [G3588](#) [G3816](#) [G2532](#) [G0591](#) [G0846](#)
- τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
dhateng-kang- rama panjenenganipun
[G3588](#) [G3962](#) [G0846](#)

Lan nalika bocah mau nyedhaki Gusti Yesus, banjur dibanting dening dhemite lan diontang-antingake. Nanging dhemit mau nuli didukani dening Gusti Yesus lan bocahe diwarasake sarta dipasrahake marang bapakne.

- 43 ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ. Πάντων
gumun lan- sedaya tumrap kang- kaagunganing sang- Gusti-Allah Sedaya
[G1605](#) [G1161](#) [G3956](#) [G1909](#) [G3588](#) [G3168](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3956](#)
- δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίει; εἶπεν πρὸς τοὺς
lan- gumun tumrap sedaya ingkang nindakaken ngandika dhateng kang-
[G1161](#) [G2296](#) [G1909](#) [G3956](#) [G3739](#) [G4160](#) [G3004](#) [G4314](#) [G3588](#)
- μαθητὰς αὐτοῦ,
murid Panjenenganipun
[G3101](#) [G0846](#)

Kabeh wong padha kaeraman, marga saka nyumurupi kuwasaning Allah kang samono gedhene iku.

- 44 Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς
Selebna panjenengan-sedayay dhateng kang- kuping panjenengan-sedayay kang-
[G5087](#) [G4771](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3775](#) [G4771](#) [G3588](#)
- λόγους τούτους: ὁ γὰρ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι
pangandikan punika kang- amargi Putra sang- Manungsa badhe dipun-ulungaken
[G3056](#) [G3778](#) [G3588](#) [G1063](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3195](#) [G3860](#)
- εἰς χεῖρας ἀνθρώπων.
dhateng asta manungsa
[G1519](#) [G5495](#) [G0444](#)

“Rungokna lan wigatekna kabeh tembungKu iki: Putraning Manungsa bakal diulungake marang tanganing wong.”

- 45 οἱ δὲ ἡγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον
 kang- lan- boten-mangertos kang- tembung punika lan punika dipun-singidaken
[G3588](#) [G1161](#) [G0050](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3778](#) [G2532](#) [G1510](#) [G3871](#)
- ἀπ’ αὐτῶν, ἵνα μὴ αἰσθωνται αὐτό. καὶ ἐφοβοῦντο
 saking piyambakipun-sedaya supados boten mangretos punika lan ajrih
[G0575](#) [G0846](#) [G2443](#) [G3361](#) [G0143](#) [G0846](#) [G2532](#) [G5399](#)
- ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.
 pitaken Panjenenganipun bab kang- tembung punika
[G2065](#) [G0846](#) [G4012](#) [G3588](#) [G4487](#) [G3778](#)

Nanging para sakabat ora ngreti marang pangandika iku, amarga tegese isih peteng tumrap dheweke kabeh, mulane ora bisa mudheng. Ewasamono padha ora wani miterang bab pangandika mau.

- 46 Εἰσηλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν
 Lumebet lan- pepadon wonten-ing piyambakipun-sedaya kang- sinten mesthi
[G1525](#) [G1161](#) [G1261](#) [G1722](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5101](#) [G0302](#)
- εἶη μείζων αὐτῶν.
 punika langkung-ageng saking-piyambakipun-sedaya
[G1510](#) [G3173](#) [G0846](#)

Kacarita para sakabat padha padudon bab sapa sing pinunjul saka ing antarane.

- 47 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἰδὼς τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας
 kang- lan- Yésus mangertos kang- pepadon saking-kang- manah
[G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G1492](#) [G3588](#) [G1261](#) [G3588](#) [G2588](#)
- αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ παρ’
 piyambakipun-sedaya ngasta lare-alit ngadegaken punika cedhak
[G0846](#) [G1949](#) [G3813](#) [G2476](#) [G0846](#) [G3844](#)
- ἐαυτῷ,
 Panjenenganipun-piyambak
[G1438](#)

Nanging Gusti Yesus ora kekilapan tumrap pikirane wong-wong iku. Banjur mundhut bocah cilik siji, diadegake ing sandhinge

- 48 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον
 lan ngandika piyambakipun-sedaya Sinten menawi nampeni punika kang- lare-alit
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3739](#) [G1437](#) [G1209](#) [G3778](#) [G3588](#) [G3813](#)
- ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται; καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέξηται,
 wonten-ing kang- asma Kula Kula nampeni lan sinten mesthi Kula nampeni
[G1909](#) [G3588](#) [G3686](#) [G1473](#) [G1473](#) [G1209](#) [G2532](#) [G3739](#) [G0302](#) [G1473](#) [G1209](#)
- δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν
 nampeni kang- ngutus Kula kang- amargi langkung-alit wonten-ing sedaya
[G1209](#) [G3588](#) [G0649](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1063](#) [G3398](#) [G1722](#) [G3956](#)
- ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός ἐστιν μέγας.
 panjenengan-sedaya wonten punika punika ageng
[G4771](#) [G5225](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3173](#)

sarta ngandika marang para sakabate: “Sing sapa nampeni bocah iki atas saka jenengKu, dadi Aku kang ditampeni; lan sing sapa nampeni Aku, iku dadi nampeni kang ngutus Aku. Awit kang cilik dhewe ing antaramu kabeh, iku kang gedhe dhewe.”

49 Ἀποκριθεὶς δὲ, Πόπ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἶδομέν τινα ἐν
 Mangsuli lan- kang- Yohanes matur Guru mirsani satunggaling mawi
[G0611](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2491](#) [G3004](#) [G1988](#) [G3708](#) [G5100](#) [G1722](#)

τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύομεν αὐτὸν,
 kang- asma Panjenengan ngusir dhemit lan ngalang-alangi piyambakipun
[G3588](#) [G3686](#) [G4771](#) [G1544](#) [G1140](#) [G2532](#) [G2967](#) [G0846](#)

ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.
 amargi boten ndhèrèk sareng kita
[G3754](#) [G3756](#) [G0190](#) [G3326](#) [G1473](#)

Yokanan tumuli matur: "Guru, kawula sami sumerep tiyang nundhung dhemit atas asma Paduka, lajeng kawula penging, amargi sanes patunggilan kita."

50 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν <ὁ> Ἰησοῦς, Μὴ κωλύετε; ὃς
 ngandika lan- dhateng piyambakipun kang- Yésus Sampun ngalang-alangi sinten
[G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3361](#) [G2967](#) [G3739](#)

γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἔστιν.
 amargi boten wonten nglawan panjenengan-seday kangge panjenengan-seday wonten
[G1063](#) [G3756](#) [G1510](#) [G2596](#) [G4771](#) [G5228](#) [G4771](#) [G1510](#)

Gusti Yesus banjur ngandika: "Aja kokpenggak, sabab sing sapa ora nyulayani marang kowe, iku dadi nyarujuki."

51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς
 Dumados lan- wonten-ing kang- sampun kang- dinten saking-kang-
[G1096](#) [G1161](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4845](#) [G3588](#) [G2250](#) [G3588](#)

ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον ἐστήρισεν,
 kaunggahaking Panjenenganipun lan Panjenenganipun kang- pasuryan netepaken
[G0354](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0846](#) [G3588](#) [G4383](#) [G4741](#)

τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ
 kangge- tindak dhateng Yerusalem
[G3588](#) [G4198](#) [G1519](#) [G2419](#)

Bareng wis cedhak wektune anggane bakal kasengkakake menyang ing swarga, Gusti Yesus banjur nggali arep tindak menyang ing Yerusalem,

52 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ
 lan ngutus utusan sakdèrèngipun pasuryan Panjenenganipun lan
[G2532](#) [G0649](#) [G0032](#) [G4253](#) [G4383](#) [G0846](#) [G2532](#)

πορευθέντες, εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαριτῶν, ὡς ἐτοιμάσαι
 tindak lumebet dhateng désa tiyang-Samaria supados nyawisaken
[G4198](#) [G1525](#) [G1519](#) [G2968](#) [G4541](#) [G5613](#) [G2090](#)

αὐτῷ.
 Panjenenganipun
[G0846](#)

tumuli ngirimake utusan sawatara, kang ndhisiki Panjenengane. Iku padha mangkat, banjur padha lumebu ing sawijining desane wong Samaria arep cecawis kagem Panjenengane.

53 καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
 lan boten nampeni Panjenenganipun amargi kang- pasuryan Panjenenganipun
[G2532](#) [G3756](#) [G1209](#) [G0846](#) [G3754](#) [G3588](#) [G4383](#) [G0846](#)

ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ.
 punika tindak dhateng Yerusalem
[G1510](#) [G4198](#) [G1519](#) [G2419](#)

Nanging wong-wong Samaria padha ora gelem nampani rawuhe, amarga anggone tindak iku menyang Yerusalem.

- 54 ἰδόντες δὲ, οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπαν, Κύριε, θέλεις
mirsani lan- kang- murid Yakobus lan Yohanes matur Gusti kepengin
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3101](#) [G2385](#) [G2532](#) [G2491](#) [G3004](#) [G2962](#) [G2309](#)
- εἶπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς?
ngandika geni mudhun saking kang- langit lan ngobong piyambakipun-sedaya
[G3004](#) [G4442](#) [G2597](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2532](#) [G0355](#) [G0846](#)

Nalika sakabate loro, yaiku Yakobus lan Yokanan, nyumurupi kang mangkono iku, banjur matur: “Gusti, punapa Paduka ngarsakaken supados kawula sami ndhatengaken latu saking langit, numpes tiyang-tiyang punika?”

- 55 στραφεῖς δὲ, ἐπετίμησεν αὐτοῖς, <καὶ εἶπεν, Οὐκ οἴδατε
minger lan- mendhem piyambakipun-sedaya lan ngandika Boten mangertos
[G4762](#) [G1161](#) [G2008](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3004](#) [G3756](#) [G1492](#)
- οἴου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς>.
punapa roh punika panjenengan-sedaya
[G3634](#) [G4151](#) [G1510](#) [G4771](#)

Nanging Gusti Yesus nuli minger ndukani sakabat-sakabat mau.

- 56 <ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν, ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι,
kang- amargi Putra sang- Manungsa boten rawuh nyawa manungsa ngicalaken
[G3588](#) [G1063](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3756](#) [G2064](#) [G5590](#) [G0444](#) [G0622](#)
- ἀλλὰ σῶσαι>. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.
nanging nylametaken lan tindak dhateng sanès désa
[G0235](#) [G4982](#) [G2532](#) [G4198](#) [G1519](#) [G2087](#) [G2968](#)

Banjur padha mlembar menyang ing desa liyane.

- 57 Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπέν τις
Lan tindak piyambakipun-sedaya wonten-ing kang- margi matur satunggaling
[G2532](#) [G4198](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3598](#) [G3004](#) [G5100](#)
- πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἔαν ἀπέρχη.
dhateng Panjenenganipun Ndhèrèk Panjenengan pundi menawi kesah
[G4314](#) [G0846](#) [G0190](#) [G4771](#) [G3699](#) [G1437](#) [G0565](#)

Nalika padha mbacutake lakune, ana ing tengah dalan iku ana wong kang matur marang Gusti Yesus: “Kawula badhe ngetut wingking Paduka, dhatenga pundi kemawon tindak Paduka.”

- 58 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἰ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν,
lan ngandika piyambakipun kang- Yésus Kang- rubah luwang gadhah
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3588](#) [G0258](#) [G5454](#) [G2192](#)
- καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις; ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ
lan kang- peksi sang- langit susah kang- nanging- Putra sang-
[G2532](#) [G3588](#) [G4071](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2682](#) [G3588](#) [G1161](#) [G5207](#) [G3588](#)
- ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνη.
Manungsa boten gadhah wonten-pundi kang- mustaka sèndèn
[G0444](#) [G3756](#) [G2192](#) [G4226](#) [G3588](#) [G2776](#) [G2827](#)

Paring wangsulane Gusti Yesus: “Asu ajag padha duwe rong lan manuk padha duwe susah, nanging Putraning Manungsa ora kagungan papan kagem nyelehake mustakane.”

59 Εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον, Ἀκολουθεῖ μοι. ὁ δὲ εἶπεν, «Κύριε»,
 Ngandika lan- dhateng sanès Ndhèrèka Kula kang- lan- matur Gusti
[G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G2087](#) [G0190](#) [G1473](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G2962](#)

Ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον, ἀπελθόντι, θάψαι τὸν πατέρα μου.
 Lilani kula rumiyin kesah ngubur kang- rama kula
[G2010](#) [G1473](#) [G4412](#) [G0565](#) [G2290](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#)

Banjur ngandika marang wong liyane: “Melua Aku.” Ature wong mau: “Keparenga kawula kesah ngubur bapak kawula rumiyin.”

60 εἶπεν δὲ αὐτῷ, Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
 ngandika lan- piyambakipun Ekna kang- tiyang-pejah ngubur kang-
[G3004](#) [G1161](#) [G0846](#) [G0863](#) [G3588](#) [G3498](#) [G2290](#) [G3588](#)

ἑαυτῶν νεκρούς; σὺ δὲ, ἀπελθὼν, διάγγελλε τὴν
 piyambakipun-piyambak tiyang-pejah sliramu nanging- kesah wartosna kang-
[G1438](#) [G3498](#) [G4771](#) [G1161](#) [G0565](#) [G1229](#) [G3588](#)

βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
 Kraton sang- Gusti-Allah
[G0932](#) [G3588](#) [G2316](#)

Nanging pangandikane Gusti Yesus: “Cikben wong mati padha ngubur wong mati, nanging kowe iku lungaa, ngundhangna Kratoning Allah ana ing ngendi-endi.”

61 Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος, Ἀκολουθήσω σοι, Κύριε; πρῶτον δὲ
 Matur lan- ugi sanès Ndhèrèk Panjenengan Gusti rumiyin nanging-
[G3004](#) [G1161](#) [G2532](#) [G2087](#) [G0190](#) [G4771](#) [G2962](#) [G4412](#) [G1161](#)

ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου.
 lilani kula pamitan dhateng-kang- wonten-ing kang- griya kula
[G2010](#) [G1473](#) [G0657](#) [G3588](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3624](#) [G1473](#)

Lan ana liyane maneh kang matur: “Kawula badhe ngetut wingking Paduka, Gusti, nanging keparenga kawula pamitan rumiyin dhateng brayat kawula.”

62 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν
 ngandika lan- dhateng piyambakipun kang- Ἰησοῦς, Boten-wonten nyekel kang-
[G3004](#) [G1161](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3762](#) [G1911](#) [G3588](#)

χεῖρα ἐπ’ ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὐθετός ἐστιν
 asta wonten-ing waluku lan ningali dhateng kang- wingking pantes punika
[G5495](#) [G1909](#) [G0723](#) [G2532](#) [G0991](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3694](#) [G2111](#) [G1510](#)

τῆ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
 kangge-kang- Kraton sang- Gusti-Allah
[G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#)

Nanging Gusti Yesus ngandika: “Sabèn wong kang wis nyekel waluku, mangka banjur tumoleh marang kang ana ing buri, iku ora pantès tumrap Kratoning Allah.”